כנגד אצילי ידיהם. על גלעותיהן כנגד המרפק: **איזגדר מלכא.** כך שמו ומלך פרס היה: **והוה מידלי המיינאי ותיתייה ניהליה.** אצבעו היה גבוה חגור מלמעלה מכנגד אצילי ידיו והפסיטו [ה] למטה כדי לנגותו: **אמר ממלכא להניס לסיב כנו.** ולריכין אתם לנהוג עלמכם בתפארת של כהנים לכתיב בהו לא יחגרו ביזע: **כורך עליה גמי.** בשעת עבודה שגגאי הוא [ג] שתראה שם מכתו ואע"ג דגמי מסי מכה וכל דבר שיש בו משום רפואה אסור משום שבות [ד] גזירה שמא ישחוק שמנים ה"מ במדינה אבל במקדש לא גזרו משום שבות: **ואם להוליא דם.** שמתכוין [ו] לכך: **כאן וכאן אסור.** לחבורה הוא ואיסור דאורייתא: **לילגול.** [ז] בגדי"ל: **אבל שלא במקום בגדים.** כגון אצבע: **ותיפוק לי משום דחולן.** בין ידו לעבודה ואסור דבעינן ולקח הכהן שתהא קבלה בעצמו של כהן והיכי שרי [ד] ר' יוחנן: **בשמאל.** [ט] שאינה כשרה לעבודה: **שלא במקום עבודה.** כגון על [ח] גב היד: **ופליגא דרבא.** דאדרבי יוחנן: **שלש על שלש חוללות.** כלומר הוי ייתור בגדים ואיידי דנקט [ט] ביימא אחת במקום בגדים לישנא דחליצה דשייכא בה נקט נמי במסקנא לישנא דחליצה: **ודאי פליגא.** דהא אמר [שלא במקום בגדים] [ט] לא הוי ייתור בגדים ואפי' שלש על שלש במשמע: **מי לימא דפליגא.** דאיהו אמר לילגול קטן חולץ ורבא אמר פחות משלש לא חולץ: **דחשיב.** לפי שעשוי לגוי והוי בגד: **ל"א אמרי לה כו'.** בדר' יהודה בר' חייא לא פליגי לישני דחולץ נמי דקאמר משום ייתור בגדים הוא דלא שייכא [ו] (ו) למימר חליצה שלא במקום בגדים ושלא במקום עבודה אפי' [י] במקום עבודה אפי' ניחא ליה. ובדר' יוחנן הוא דפליגי לישני: **לימא** [יא] **פליג.** דרבא אדר' יהודה דאילו [יב] רבי יוחנן פשיטא לן דפליג עליה ואפילו לילגול קטן מכשר דהא עלה קמהדר ופליג אלא דרבא דאיתמר [ז] (עלה) בעלמא מי לימא פליג אדרבי יהודה דנימא דרבא אפי' לילגול קטן מכשר שלא במקום בגדים: **ור' יוחנן.** דקאמר אפי' לילגול לא חיין מאי איריא דנקט תנא דמתני' גמי לשמועינן לילגול לא הוי ייתור וכל שכן גמי: **דגמי מסי.** [יז] רופא המכה ואפ"ה מותר דאין שבות במקדש דכולה מסכתא באיסור שבת אילי ועיקר משום שבות נקט לה ומשנה זו בעירובין [קג:] וכן כולה הך סוגיא התם היא: **נגנסה לו רוח בגבדו.** והבדילתו מבשרו בשעת עבודה: **רביעאי היא.** הרי היא כבשרו: **כיון דקפיד עלה.** דבלעונו לא תהא בבשרו: **אבק עפר.** דק [יג] ואינו מרגיש בו: **בית השחי מהו שיחוץ.** אויר בית השחי כגון [יד] בתי זרועותיו של חלוקו שהוא רחב ואינו נוגע בבית השחי מהו שיחוץ ולריך שיהו בתי זרועותיו דחוקים ונוגעין בבשר: **גופו.** ידו שהיא גופו: **נימא.** משמע דאתיא מעלמא: **נימא מדולדלא.** מן הבגד [טו] מגוררין ותחובה בו קלת אלא שנתקה מעיקרא [טו]: **יצא שערו.** מראשו למטה עד שנכנס בין כתותת לבשרו מהו אמ"ל ידו לא חייצא שערו מאי: **מהו שיחוצו.** למיהוי ייתור בגדים: **אליבא דמ"ד.** בפרק בתרא דעירובין (דף לו.) ובהקומץ רבה (מנחות לו:): **לא אבעי לך.** דולאי חייצי כדמפרש טעמא כיון דבעבודות לילה חייצין [טו] דהא לא מצוה הוה דניהוי כגופיה משום חציבותא דמצות: **דיום נמי חייצי.** דאל"כ מצינו עבודות לילה חמיר מעבודות יום והן קליס מהן: **ונויס בדוכנן.** לשיר: **ישראל במעמדן.** על כל משמר ומשמר היה מעמד של ישראל בירושלים שבאין ועומדין בעזרה בשעת התמיד והן שלוחי כל ישראל לעמוד על קרבנן דכתיב תשמרו להקריב לי במועדו [במדבר כח] שתהא שמירתכם עליו בשעת הקרבתו במסכת תענית (דף כו.): **פטורין מן הספד.** (שאין יכולין לכוון) [יז] : **ומן הספילין.** דקיימא לן (סוכה דף כה.) העוסק במלוה פטור מן המלוה: **דלא מיפני ליה אסורין.** שאין יכול לשנות בהן איסור: **דיד.** חוללות דהוא [יח] בין בגד לבשר: **דרשא.** אין חוללות כדמפרש ואזיל: **שערו.** של כהן גדול שהיה נראה בין ציץ שעל מצחו למצנפת שבגובה ראשו: **ששם**

כנגד אצילי ידיהן אמר רב אשי אמר לי הונא בר נתן זימנא חדא הוה קאימנא קמיה דאיזגדר מלכא והוה מדלי לי המיינאי ותיתייה ניהליה ואמר לי [1]ממלכת כהנים וגוי קדוש כתיב בכו כי אתאי קמיה דאמימר א"ל אקיים בך [2]והיו מלכים אומנך: [ב]תנן התם [א]כהן שלקה באצבעו כורך עליה גמי במקדש [ב]אבל לא במדינה ואם להוציא ממנה דם כאן וכאן אסור [ג]אמר ר' יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן הוי יתור בגדים ורבי יוחנן אמר לא אמרו יתור בגדים אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי יתור [ד] ותיפוק ליה משום חציצה בשמאל א"נ שלא במקום עבודה ופליגא דרבא [א] דאמר רבא אמר רב חסדא [ג]במקום בגדים אפי' נימא אחת חוצצת [ד]שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות אדרבי יוחנן ודאי פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא מי לימא דפליגא [ה]שאני צילצול קטן דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר ר' יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מיכן אינה חוצצת והיינו דרבא אמר רב חסדא לימא פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא שאני צילצול קטן דחשיב ולר' יוחנן מאי איריא גמי לשמועינן צילצול קטן [ב] מילתא אגב אורחיה קמ"ל [ג]דגמי מסי בעי רבא [ו]נכנסה לו רוח בבגדו מהו על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך [ב] [ז]כינה מהו שתחוץ [ח]מתה לא תבעי לך דודאי חייצא חיה מאי מי אמרינן כיון דאתא ואזלא רביתא היא ולא חייצא או דלמא כיון דקפיד עלה חייצא [ג] עפר מהו שיחוץ [ט]עפר ודאי חייץ אלא [ז]אבק עפר מהו [ב]בית השחי מהו שיחוץ על בשרו בעינן והא ליכא או דלמא דרך לבישה בכך [ד] [ח]הכנים ידו לתוך חיקו מהו גופו מי חייץ או לא נימא מהו שתחוץ נימא ודאי חייצא אלא [ט]נימא מדולדלת מהו בעי מר בר רב אשי [י]יצא שערו בבגדו מהו [ה]שערו כבגופו דמי או לאו כגופו דמי בעי רבי זירא תפילין מהו שיחוצו אליבא דמאן דאמר [יא]לילה לאו זמן תפילין הוא לא תבעי לך כיון דלילה חייצי יום נמי חייצי כי תיבעי לך למ"ד לילה [יב]זמן תפילין מאי מצוה דגופיה חייץ או לא חייץ איגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבי אמי א"ל תלמוד ערוך הוא בידינו תפילין חוצצות מיתיבי [ט] כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה ומן התפילין מאי לאו אם הניחן אינן חוצצות לא אם הניחן חוצצות א"ה פטורים אסורים מיבעי ליה כיון דאיכא לוים וישראל דלא מתנו [ז] ליה אסור משום הכי תנא פטורין והתניא אם הניחן אינן חוצצות לא קשיא [יא]הא דיד הא דראש מאי שנא [יב]דיד דכתיב [3]ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו דראש נמי כתיב [4]ושמת המצנפת על ראשו [יג]תנא [יד]שערו היה נראה בין ציץ למצנפת

כורך עליה גמי במקדש אבל לא במדינה. פי' בקונטר' גמי מרפא ואסור משום שחיקת שמנים ונראה לפרש גזירה אטו להוליא דם וכן בכל הנהו (דעירובין (דף קג.) יש לפרש טעמא) דאפילו במדינה משום איסורא דקתני בתר הכי כאן וכאן אסור ומיהו בירושלמי משמע דטעמא משום שחיקת שמנין דמסיק פרק כל כתבי הקודש [ב] גבי רבי שלקה באצבעו בשבת ונתן עליה ספוג יבש וקשר עליה גמי מבחוץ וקאמר התם דלמדנו [יא] דספוג אינו מרפא אלא משמר גמי לפי [ב] שהוא מן המוכן ובשמוך גמי קאמר קא משמע לן דגמי מסי משמע דהיינו טעמא דאבל לא במדינה: **מאי איריא גמי לשמועינן צילצול קטן.** תימה הא איצטריך לאשמועינן גמי משום אבל במדינה דטעמא דשחיקת שמנים לא שייך בצילצול דהא לא מסי וי"ל דמ"מ הוה ליה לאשמועינן צילצול דהוי ייתור בגדים אבל שלא במקום בגדים לא הוי ייתור [ד] ותיפוק ליה משום חציצה בשמאל א"נ שלא במקום עבודה ופליגא דרבא [א] דאמר רבא אמר רב חסדא [ג]במקום בגדים אפי' נימא אחת חוצצת [ד]שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מכאן אינן חוצצות אדרבי יוחנן ודאי פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא מי לימא דפליגא [ה]שאני צילצול קטן דחשיב לישנא אחרינא אמרי לה אמר ר' יהודה בריה דרבי חייא לא שנו אלא גמי אבל צילצול קטן חוצץ ורבי יוחנן אמר לא אמרו חציצה בפחות משלש על שלש אלא במקום בגדים אבל שלא במקום בגדים שלש על שלש חוצצות פחות מיכן אינה חוצצת והיינו דרבא אמר רב חסדא לימא פליגא אדר' יהודה בריה דרבי חייא שאני צילצול קטן דחשיב ולר' יוחנן מאי איריא גמי לשמועינן צילצול קטן [ב] מילתא אגב אורחיה קמ"ל [ג]דגמי מסי בעי רבא [ו]נכנסה לו רוח בבגדו דמי או לאו כגופו דמי בעי רבי זירא תפילין מהו שיחוצו אליבא דמאן דאמר [יא]לילה לאו זמן תפילין הוא לא תבעי לך כיון דלילה חייצי יום נמי חייצי כי תיבעי לך למ"ד לילה [יב]זמן תפילין מאי מצוה דגופיה חייץ או לא חייץ איגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבי אמי א"ל תלמוד ערוך הוא בידינו תפילין חוצצות מיתיבי [ט] כהנים בעבודתן ולוים בדוכנן וישראל במעמדן פטורין מן התפלה ומן התפילין מאי לאו אם הניחן אינן חוצצות לא אם הניחן חוצצות א"ה פטורים אסורים מיבעי ליה כיון דאיכא לוים וישראל דלא מתנו [ז] ליה אסור משום הכי תנא פטורין והתניא אם הניחן אינן חוצצות לא קשיא [יא]הא דיד הא דראש מאי שנא [יב]דיד דכתיב [3]ילבש על בשרו שלא יהא דבר חוצץ בינו לבשרו דראש נמי כתיב [4]ושמת המצנפת על ראשו [יג]תנא [יד]שערו היה נראה בין ציץ למצנפת**

מלכא אלא חייצא דמלכא. [ט] [יא]אבל אם הניחן אינן חוצצות לא אם הניחן חוצצות אם אינו אלא חייצא דמלכא אלא